

VIDEN FRA DOFBASEN – OM HAVTERNE OG FJORDTERNE

DOFbasen er DOF's database over fugleobservationer i Danmark, som alle kan bidrage til på www.dofbasen.dk.

Havterner og Fjordterner yngler i Danmark med henholdsvis 8-9.000 par og cirka 1.000 par. Begge arter er langdistancetrækere, og også almindelige som trækfugle. Havterner og Fjordterner skaber ofte bestemmelsesproblemer – og kan derfor ende som ubestemte H/F-terner i notesbogen.

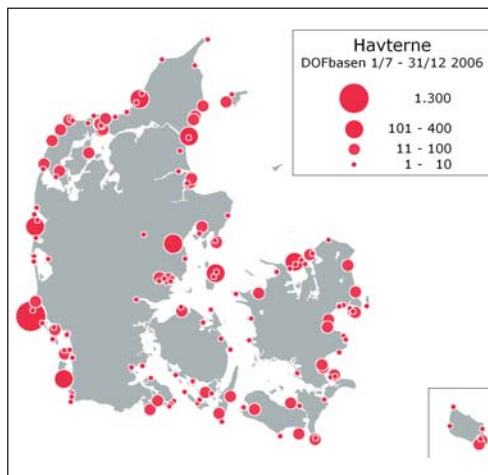
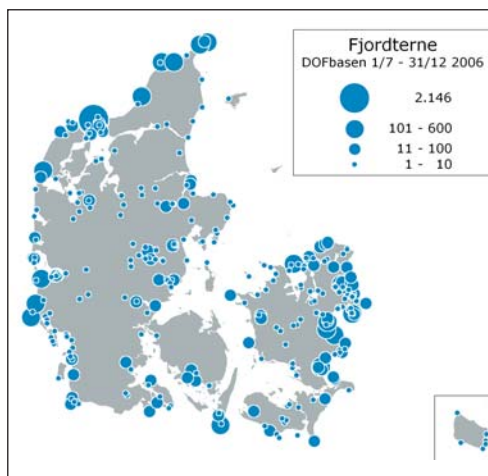
Havternen er en kystfugl både i yngletiden og under trækket,

og er berømt for at gennemføre et af fugleverdenens mest imponerende træk fra pol til pol, måske endog i etaper på helt op til 3-4.000 km. Som 'verdensmester i træk' må trækket nødvendigvis være hurtigt og målrettet. Trækket toppe allerede i slutningen af juli med ungfuglene en anelse senere end de voksne fugle. Dette kan dog ikke ses af data fra DOFbasen, idet langt hovedparten af

Kortene viser dagsmaksimum af de enkelte arter per lokalitet i perioden 1/3-1/7 2006. Søjlediagrammerne viser arternes forekomst som summeret lokalitetsmaksimum i 10-dages perioder; for trækkende storlommer er det dog dagstotalerne, der er summeret. Grundlaget for denne artikel er 732 indtastninger af 26.883 Rødstrubede Lommer, 416 indtastninger af 1251 Sortstrubede Lommer, 70 indtastninger af 74 Islommer og 75 indtastninger af 84 Hvidnæbbede Lommer i DOFbasen. Materialet er efterfølgende rensset for gengangere på samme dag på lokalitetsniveau, hvor Skagen-området er regnet som én lokalitet.

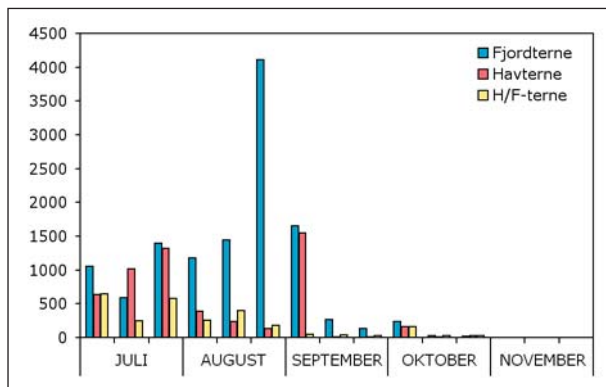
AF HENNING HELDBJERG OG TIMME NYEGAARD ·
E-MAIL: HENNING.HELDBJERG@DOF.DK, TIMME.NYEGAARD@DOF.DK

ternerne ikke er aldersbestemt. Genfund af ringmærkede fugle viser, at svenske og finske fugle trækker via danske farvande, og man mener, at fuglene, efter at have rastet i Østersøområdet, kan skrue sig højt til vejrs og derefter foretage meget lange træk over land. Det samme gør sig utvivlsomt gældende for fuglene i Kattegat, hvor nogle af periodens største tal stammer fra.

Fjordternerne er meget mere tilbøjelige til at opholde sig på indlandslokaliteter end Havternerne, både som ynglefugl og under trækket. Fjordternerne kan ses fåtalligt til langt hen på efteråret, og trækket topes i månedsskiftet august/september, en måned senere end Havternerne. Maksimumsforekomsterne er på 2.146 og 1.608 vesttrækkende fugle ved Lild Strand på Jyllands 'skulder' registreret hhv. den 31. og 28. august. Store tal forekommer i det hele taget i det nordvestlige Jylland, hvor Havternerne derimod er fåtallige, hvilket sikkert skyldes, at de Havterner, der trækker langs den norske kyst, først når ind til den jyske vestkyst noget sydligere. Overraskende nok, er der kun registreret Fjordterner i ret lave antal i Vadehavet, hvor det ellers er velkendt, at et stort antal Fjordterner raster inden det videre træk sydpå.

En enkelt observation fra perioden 1/7-31/12 2006 fortjener særlig opmærksomhed. Den 3. september trak 1.300 Havterner mod syd forbi Blåvand. Dette var periodens største observation, der tillige falder uden for det gængse mønster, hvilket ses af både graf og kort. På det tidspunkt er der typisk mange Fjordterner i området, så det førte naturligt til en debat om en mulig fejlbestemmelse. Den store og sene observation skyldes dog nok, at det var Havterner fra den grønlandske ynglebestand. Efterårstrækket af disse foregår senere end de danskes, og når først kysten af Nordvesteuropa i starten af september. Observationen blev gjort i hård kuling fra sydvest, og måske har det hårde vejr tvunget det store antal fugle, der normalt trækker over en bred front langt til havs, ind til den danske vestkyst? At det kan lade sig gøre, vidner et genfund fra Vadehavets tyske del om, idet en ungemærket i Vestgrønland blev fundet her så sent som 6. oktober. Af og til gøres der enkelte sene efterårsfund af Havterner, både ved den jyske vestkyst og i Kattegat, og man kan jo spekulere på, om de mon stammer fra Grønland?